

Nemčija še vedno na trdnih nogah socialno-tržnega gospodarstva

*Finance so objavile poučen članek predsednice nemško-slovenske gospodarske zbornice **Gertrud Rantzen** - Zgodba o uspehu s prihodnostjo*

Dejstvo je, da stoji Nemčija sredi od krize prizadete Evrope še vedno na dveh trdnih nogah. To zagotovo ni naključje, temveč predvsem uspeh socialnega tržnega gospodarstva, skladnih reform in prilagajanja ter gospodarske ureditve, ki po vsem svetu postaja zelo kuranten izvozni model.

Socialno tržno gospodarstvo Nemčiji že šest desetletij prinaša neprimerljivo zgodbo o uspehu: združuje svobodo z varnostjo, konkurenco s solidarnostjo in inovacije z občutkom za skupnost. Socialno tržno gospodarstvo tako povezuje prednosti svobodne tržne ekonomije in visoke produktivnosti ter konkurenčnosti, ki temelji na osebni odgovornosti, učinkovitosti in na pravici do udeležbe, s socialno državo, ki deluje kot korektiv po načelu subsidiarnosti in preprečuje negativne vplive tržnih procesov. Socialno tržno gospodarstvo tako pomeni tretjo pot med popolnoma kapitalističnim tržnim ter socialističnim planskim gospodarstvom, opišejo pa ga naslednje značilnosti:

- Za ohranjanje konkurenčnosti uporablja simbiozo med trgom in državo. Državi je namenjena dodatna vloga socialnega izenačevanja.
- Podpira regulativno ureditev države na področju pomembnih dejavnosti: zunanje trgovine, infrastrukture, politike regionalnega razvoja, inovacij, raziskav in razvoja ter poklicnega izobraževanja in politike splošnega izobraževanja. Rastoča zadolžitev države pa ne vodi nujno tudi do rasti javnofinančne porabe (prispevki za socialno varstvo, na primer, so relativno stabilni pri 20 do 25 odstotkih).
- Združuje posebne potrebe socialnega sistema proizvodnje, za katerega sta značilni soupravljanje ter dvotirno poklicno usposabljanje.
- Spodbuja socialno partnerstvo oziroma razvoj socialnega tržnega gospodarstva tudi s strani sindikatov (prejemanje bolniških nadomestil v primeru bolezni, načrti socialne varnosti, pravica do udeležbe, minimalna plača so dosežki socialnega tržnega gospodarstva). V ta gospodarski sistem vpeti sindikati nimajo samo možnosti soodločanja, temveč tvorijo pomemben vidik socialnega tržnega gospodarstva, ki je zapisan v gospodarsko ureditev pa tudi v zakonodajo.
- Spopada se z izzivi prihodnosti, na primer s prilagajanjem sistema tako, da uravnotežuje »stakeholder value« (interes podjetja, posla ali procesa, op. p.) oziroma dolgoročno podjetniško osnovo ter »shareholder value« (interes lastnikov, op. p.).

Izzivov, pred katere nas postavljata 21. stoletje ter še vedno akutna gospodarska in finančna kriza, je veliko, začeni z megatrendi pospešene rasti konkurence zaradi globalizacije in tehnološkega napredka, do adaptacij okoljske politike zaradi groženj podnebnih sprememb in do prestrukturiranja socialnih sistemov kot odgovor na demografske spremembe.

S temi izzivi se ne srečuje samo Nemčija. Lahko pa se ozre nazaj na uspešno uveljavitev socialnega tržnega gospodarstva in se s tako rešitvijo učinkovito odzove na sistemsko krizo v finančnem sektorju in na še nepremagano gospodarsko in dolžniško krizo. Dejstvo je, da stoji Nemčija sredi od krize prizadete Evrope še vedno na dveh trdnih nogah. To zagotovo ni naključje, temveč predvsem uspeh socialnega tržnega gospodarstva, skladnih reform in prilagajanja ter gospodarske ureditve, ki po vsem svetu postaja zelo kuranten izvozni model.